

MARÇ 1997 - ANY XIX - PREU 300 PTS - NÚM 58

Llum d'Oli

P O R R E R E S

PAISOS
COMUNIS





Activitats de l'agrupació4



El món del vi19



Esports27

Notes Històriques6



Educació20

I a més...30



Informació local7



Opinió22

Llum d'Oli

MARÇ 1997 - N° 58
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer Almoina, 67-1r.
Tel/Fax 64 71 86

Coordina:

Joana Mora i Cerdà

Consell de Redacció:

Gaspar Barceló i Barceló
Bernat Bauçà i Garau
Antoni Gornals i Mesquida
Vicenç Mari i Sastre
Ferran Ribas i del Blanco
Bartomeu Servera i Sitjar

Col.laboradors/es:

Julià Barceló i Aulí
Joan Barceló i Bauçà
Maria Barceló i Crespi
Xim Barceló i Janer
Margarida Barceló i Taberner
Jaume Cerdà i Tomàs
Damià Duràn i Jaume
Rafael Ferrà i Martorell
Grup d'Esplai
Grup Foganya
Francesc Grimalt
Joan Melià i Garí
Miquel Morlà i Vicens
Rafel Miralles Barceló
Maria Roig Martínez
Josep Maria Sastre
Toni Servera
Damià Vidal

Portada

Fotografia Possessió Son Servera

Imprimeix

Planogràfica Balear, S.L. Tel. 60 48 32

Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors

POSAR PORTES AL CAMP

Sortir al camp i trobar-se amb un caramull d'atemptats al bon gust, per segons quines determinades zones de Porreres, és tot-u. Per començar, ràpidament detectam un problema toponímic, amb uns noms de lloc absurds i fora del context cultural. Per exemple, prop del camí de son Pau podem trobar una "villa Ilusión" que fa malbé el nomenclàtor popular d'aquell redol i la vista dels qui passen.

Caminar pel món rural implica trobar-se amb la problemàtica dels camins públics. És a dir, els camins de tothom. Per què es tanquen amb barreres camins que tota la vida han estat públics? És curiós, però quasi sempre són persones de fora de Porreres o de nacionalitat estrangera els que tanquen amb parets altes i barreres infranquejables els camins de camp. "Camino Privado" un rètol que el trobam massa vegades al nostre foravila.

Per què tancar? És que el consistori consent a renunciar a allò que és seu, com és el cas de les vies agrícoles o els camins d'establidors? És una forma molt depriment que un bé de tots els porrerencs passi a mans de persones particulars que normalment ni coneixem.

A tall d'exemple, hi ha un cas, a Sóller, on el camí de Castelló, que havia estat tancat amb barreres, va haver de tornar a ser obert. Varen ser suficients per a retonar-lo a la condició de pública dues coses: -recerca documental als arxius per cercar dades que demostraven que havia estat públic durant segles i el testimoni oral, davant notari, de moltes persones, entre les més majors del poble.

Sembla que cada dia es fa més necessari, idò, un catàleg d'allò que és públic com els camins o els pous.

A nivell urbanístic els atemptats al bon gust també fan mal als ulls. Però això no és nou, sinó un mal vell que augmenta. Hi ha moltes barraquetes, massa "casitas de aperos" destinades a no se sap què. Respectar la toponímia arquitectònica del camp, sempre tradicional, hauria de ser un objectiu dels responsables urbanístics dels ajuntament. Per què no es fa?

VÈ CICLE DE LLIÇONS



Catalina Trobat cuinera del sopar de quaresma

DIA 21 DE FEBRER

El passat dia 21 de febrer va començar el **Vè Cicle de Lliçons** a l'Agrupació. Enguany hem ensatat el cicle amb el tradicional sopar de quaresma precedit per la presentació del llibre "Receptes de na Tonina" a càrrec de la seva autora **Antònia Serrano** coordinadora de la revista MIRAMAR de Valldemossa i dinamitzadora cultural de dit poble.

El menú escollit per aquesta ocasió fou seleccionat entre les moltes receptes que componen el llibre de n'Antònia a l'apartat de receptes típiques d'aquesta època de l'any.

El bacallà, les arengades i la greixera d'ous no faltaren damunt la taula tots ells regats amb vins porrerencs, sense oblidar el bon gust de la nostra companya Catalina Trobat als fogons.

Volem donar les gràcies a n'Antònia Serrano, que també ens acompanyà en la preparació dels plats, a Margalida Sastre *Vinyes* a Maria Cerdà *Celes* a Joan Carles i Sandra Escoda, per haver-nos ajudat en l'elaboració del menú.

Agrair al CP Escola Nova la cessió de les seves dependències per dur a terme dita activitat així com també a la Confraria d'Amics del Vi de Porreres per deixar-nos la seva vaixela.

DIA 8 de MARÇ.- "Influència de l'Agrupació a la transició política" a càrrec del nostre company de redacció Bernat Bauçà.

Lloc.- Local Social
Hora.- A les 20'30 hores.

DIA 22 de MARÇ.- "Bernat Fiol i Jaume, un metge porrerenc de ses Rondalles" a càrrec de Joan March.

Lloc.- Local Social
Hora.- 20'30 hores

DIA 19 d'ABRIL.- "Les danses rituals i de figura" a càrrec d'Aina Sansó i Francesc Vallcaneras.

Lloc.- Local Social
Hora.- 20'30 hores

DIA 27 d'ABRIL.- Enguany, l'itinerari botànic que es vé realitzant dins el cicle de lliçons, tindrà lloc per la zona humida més important de Mallorca, **S'Albufera**. Dirigirà la visita el biòleg i ornitòleg Maties Rabassa.

DIA 03 DE MAIG.- "Implicació d'alguns porrerencs a l'aixecament Carlí de la Llorençada" a càrrec de Damià Vidal.

Lloc.- Local Social
Hora.- 21 hores

DIA 17 DE MAIG.- "La Llengua Catalana, perspectives de futur" a càrrec de Joan Melià Garí.

Lloc.- Local Social
Hora.- 21 hores

DIA 21 DE JUNY.- Sopar **Cloenda Vè Cicle de Lliçons**. Festa de Sant Joan.

EXCURSIONS

- Dia 23 de Març.- Puig de Na Fàtima.

ALTRES ACTIVITATS

-**DIA 6 d'ABRIL.**- Diada del llibre a Montision. Venda de llibres.

-**DIA 12 d'ABRIL.**- *Sempre és primavera*. Passada de diapositives a càrrec de Tomeu Català.

Lloc.- Local Social
Hora.- A les 20'30 hores.

L'Agrupació Cultural de Porreres té previst realitzar una exposició sobre **El Tren a Porreres** ja que enguany farà 100 anys que arribà al nostre poble (1897-1997).

Dita exposició estarà inclosa dins la programació de "**Sa Fira a Santa Catalina**" es a dir entre els mesos d'octubre i novembre i anirà acompanyada d'una sèrie d'actes i activitats sobre el tema.

Per aquest motiu ens agradaria que totes les persones que tinguin documentació, fotos, objectes... ens ho fessin arribar a l'Agrupació o a qualsevol membre de la Junta Directiva.

NOTES SOBRE EL METGE PORRERENC BERNAT FIOI

Maria Barceló i Crespi
Rafel Ferrà Martorell

Bernat Fiol fou un metge porrerenc que destacà dins el context de la seva època tant com a metge com a autor de diferents obres de tipus científic. Així mateix mostrà interès per temes culturals i artístics. Les seves inquietuds intel·lectuals, emmarcades dins l'esperit de la Il·lustració, el feren objecte de la intransigència religiosa.

Aquest metge va néixer a la nostra vila el 14 d'agost de 1778 essent fill de Gabriel Fiol i Coloma Jaume. Va ser batiat a l'església parroquial pel vicari Antoni Josep Mora actuant de padrins de fonts Rafel Fiol i Joana Aina Obrador¹. Era nebot de Francesc Fiol, prevere, i mestre de gramàtica de la Vila.

Després d'estudiar la seva carrera a Barcelona on es doctorà a l'edat de vint-i-vuit anys, es va traslladar a Mallorca per exercir la seva professió destacant com a metge com a escriptor.

La seva casa de Ciutat fou el punt de reunió dels seus amics entre els quals destacaven persones tan distingides com el comte d'Aiamans, el Marquès de la Bastida, el Sr. Pere Josep Arabí, el Sr. Joan Muntaner i Garcia o el canonge Josep Amengual.

Va entrar en conflicte amb la Inquisició degut a les seves opinions de caire religiós. El tribunal del Sant Ofici era de l'opinió que Bernat Fiol *ha proferido proposiciones contrarias a nuestra Santa Religión que le hacen sospechoso de vehemanti y se ha encargado de la venta de libros prohibidos*. Se l'acusava també de tenir llibres escrits a França entre els quals hi havia

obres de Voltaire i es veu que això era un gran "pecat". Ara bé, tot i tenir llibres francesos el metge declarava no haver-los llegit per no entendre la llengua francesa i per tant desconeixia el seu contingut; afegia que els va dur de Barcelona un mariner, de nom Guiscafré, que vivia al carrer de la Barretería i els va entregar al metge per vendre'ls a canvi d'una comissió. L'admiració per França aleshores, entre les gents il·lustrades, no era res estrany.

Fa poc temps es va localitzar a l'Archivo Histórico Nacional de Madrid un llarg document que recull el procés que li feu la Inquisició².

Vint testimonis declararen a n'aquesta causa entre el rector, capellans, apotecari i altra gent porrerenc. Les declaracions començaren pel mes d'octubre de 1799. El dia 17 d'octubre va declarar l'acusat a qui es qualificava com a fadrí, natural de Porreres, practicant de medicina i cirurgia, d'edat de vint-i-un anys, d'estatura regular i de colar obscur.

Bernat digué entre moltes coses que *eso de infierno y fuego no era más que apariencia, que en realidad no había tal cosa*. Frases com aquesta enfuriren als inquisidors que el tractaren d'herètic.

El dia 8 d'octubre de 1806 manaren que fos pres i tancat a presons del Sant Ofici i que se li embargassin els bens.

Del dia 11 de març de 1807 data la sentència del Tribunal: *resulta que dicho Fiol a proferido proposiciones contrarias a nuestra Santa Fe que le hacen sospechoso de vehemanti y que ha retenido libros aun para los que tienen licencia sin que nada le aproveche la excepción de ignorar el francés, constando de (...) lo contrario, hay méritos suficientes para decretar la prisión de este reo en carceles medias de este Santo Oficio con*

embargo de todos sus bienes y que se le audiencias de cargos.

Entre les seves obres destaquen ³:

Fisiología Pictórica que s'insertà en el tom 1er de l'*Europeo*, periòdic que sortia a Barcelona el 1824. Aquesta obra la dedicà al célebre artista Adrià Ferran el qual havia pintat un quadre del doctor Fiol.

Tratado de los músculos de la cara en general.

División de los músculos de la cara y en particular de los pertenecientes a la vida interior y nutritiva.

De los músculos de la cara pertenecientes a la vida exterior moral e intelectual y particularment del músculo cutáneo.

Sobre los músculos de la frente y párpados.

Sobre los músculos de la nariz.

Sobre los músculos de los labios.

Análisis química de las aguas termales de la villa de Campos.

Memoria sobre el escorbuto, causas que producen esta enfermedad, método preservativo y curativo de la misma.

Tratado de Anatomía.

Memoria sobre la calentura amarilla que sufrió la ciudad de Barcelona en el año 1804.

Tratado de Bellas Artes.

¹APP. Llibre de Batiaments. Tom II(1760-1780), pg. 247.

²El nostre agraïment a Joan March per donar-nos a conèixer el referit document.

³Veure *Llum d'Oli* núm 26 (1984), pàg. 2.

Joaquim M^e Bover: *Miscel·lànies*, Tom XIX, foli 61v. Manuscrit conservat a la Biblioteca March de Palma.

L'ELECCIÓ DEL BATLE REIAL DE PORRERES DE L'ANY 1833

Damià Vidal

L'elecció dels càrrecs públics municipals, com es sap, no s'ha fet sempre per sufragi universal. Portam aquí un document (1) que ens mostra com es va fer l'elecció del batle de Porreres pel mes de març de 1833, que potser a algú li recordi temps no tan llunyans. Aquest document agafa més significació si tenim en compte que és potser una de les poques fonts documentals que hi ha sobre tal esdeveniment, degut a la desgraciada crema dels fons de l'Ajuntament durant la revolució de setembre de l'any de l'any 1868.

Es tracta de la certificació firmada per Miquel Torres, Secretari de l'Ajuntament, sobre el contingut del llibre de resolucions per ell portat -deaperegut en l'incendi- en què dóna fe de l'acte celebrat el primer de març de dit any per a escullir una terna de candidats, document que anà dirigit a la Reial Audència de Ciutat per a que n'escullís un, i que fou retornat per aquesta a l'interessat.

El document és un díptic escrit per tres planes, totalment en castellà, i porta el segell i filigrana de Fernando VII de 1833 (per cert, l'any de la seva mort, en que s'inicia la llarga etapa liberal del regnat d'Isabel II, que s'acabaria amb la revolució de 1868).

L'acte es celebrà el primer de març. S'hi esmenten, en primer lloc, els assistents: Josep Blanch, Batle Reial; Guillem Vaquer, Pere Joan Jaume, Joan Cervera i Bernat

Escarrer, regidors; Josep Garí i Rafel Joan, diputats; Guillem Roselló, síndic; els electors -els majors contribuents del municipi- foren vuit: Jaume Mora, Joan Cervera i Mas, Baltasar Valls, Miquel Danús i Llompard, prevere, Rafel Verdera, Miquel Danús i March, Bartomeu Sitjar i Bartomeu Roig de Lluís.

Primerament, es llegí la reial ordre de dia 2 de febrer anterior i demés reials ordenances vigents i la instrucció de primer de setembre de 1826 sobre la manera en que s'havien de fer les propostes "para los oficios de Gobierno" del pobles de Mallorca; després, s'afirmà la concordància de l'acte amb la forma dictada per la Reial Audència de 22 de febrer i, finalment, es procedí a la votació en veu alta, de la que en sortiren els tres candidats:

En primer lloc, Miquel Danús i March, fill de Domingo, de 45 anys; en segon Rafel Verdera, fill de Cristòfol, de 27 anys; en tercer, Joan

Feliu, fill de Gabriel, de 61 anys.

Seguidament els escullits declaren ser certes les edats i ser "sugetos idóneos, abiles i a proposito para el citado empleo" i lliures de qualsevol excepció de parentiu entre ells i els proposants, excepte en un cas, permès, ente el tercer de la terna i un dels proposats per a regidor (dels noms dels proposats per a regidors no en tenim constància puix el document que tractam certifica només la terna a batle). Es diu també que "el pueblo se regula en 853 vecinos poco más o menos", seguit de les signatures dels assistents.

Finalment hi figura una nota de la Reial Audència de 16 d'abril següents (un mes i mig després), firmada per Joan Antoni Perelló i Pou, per la qual queda nomenat Miquel Danús i March, al que es diu es posarà immediatament en possessió del càrrec.

(1) Signatura ABD1218 de l'arxiu de Ca'n Danús.

LLG FUSTERIA

LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, nº 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Telf. 64 71 54

JOAN COROMINES FOU COL·LABORADOR DEL LLUM D'OLI

A principis d'enguany va morir l'eminent filòleg **Joan Coromines**. Des de les pàgines de Llum d'Oli volem recordar que el 1984, juntament amb Josep Mascaró Passarius, va publicar al núm. 27 de la nostra revista un comentari sobre el *Topònim Passaratx*, si era o no un terme mossàrab.

L'article sortí publicat amb el títol *Toponímia Mossàrab de les Balears* el qual reproduïm a continuació:

TOPONIMIA MOSSARAB DE LES BALEARS Passaratx (Porreres)

Pel prof. Joan Coromines i J. Mascaró Pasarius¹

Nom d'un carrer de la vida de Porreres obert en terrenys de l'antiga alqueria del mateix nom (Mascaró Pasarius, CTMall. III, 1118). Segons Lladó Ferregut (CTMall. III, 1121), cap al 1300 era una alqueria situada on ara la vila s'estén cap el sud-est, empalmant amb el camí de Felanitx. L'enquesta de Coromines no va aportar cap dada, fora de la pronúncia que va sentir al seu informant (**Peserác**) a diferència de la grafia **Passaraix** donada per Lladó. I, efectivament, l'única grafia antiga que hem trobat és **Passaraix**, alqueria o rafal documentada l'any 1266 (Munar i Rosselló, "Hist. Porr" I. 39). Hi ha altres mencions antigues de noms semblants, però és incert o improbable que es refereixin a aquest lloc. Els que s'hi assemblen més són **Alpassar**, "alqueria o rafal" de l'any 1281 citat per Rosselló Vaquer ("Felanitx, XIII", 21) i **Panczarach** documentada l'any 1242 (Xamene, 34) al qual jutja "alqueria o vila", document que diu que en aquest lloc hi ha quatre pedres posades una damunt l'altre. És probable que fos la pilastra de la cambra d'un talaiot, similar a la del Campanar des Moros, de Montuiri. No essent segur que aquest lloc correspongui a Porreres, i més aviat a Felanitx, i havent-hi la diferen-

cia fonètica entre **-ncz-** i **-ss-**, la pertinença d'un nom a l'altre és completament incerta. Encara és menys probable que hi hagi identitat amb el nom del Repartiment **Potchexarrichi**. A priori Coromines pensa en el llatí **PASSERAS**, nom del passarell i del pardal (italià **passera**). Idea que podria recolzar-se en l'existència de l'alqueria **Paixerí** que en el Mapa Despuig figura amb la forma **Paxerins**. Aquesta alqueria sembla ser la que figura amb el nom de **Rahal Alpaczari** en l'edició Bofarull del Repartiment, dins la part reial del terme de Sineu (pàg. 19). I a la pàg 92 torna a sortir **Rahal Aben Sanx Alpaczari**. També és evident que aquest nom deu ser mossàrab perquè la p mostra que no es aràbig, i tampoc és català. Encara Benipexera, alqueria del terme de Sant Llorenç des Cardassar, any 1278 (Rosselló Vaquer, "Sant Llorenç" 109 i 110) i **Font Peixera** en el Clavet, Pollença, que probablement són independents.

¹-Joan Coromines és filòleg i lingüista, ex-professor de la universitat de Chicago i membre de l'Institut d'Estudis Catalans.

-J. Mascaró Pasarius és arqueòleg i cart'graf. Article inèdit, especialment per a LLUM D'OLI.

L'ANY DEL TREN

Joan Barceló Bauçà

Enguany es complirà el centenari de l'arribada del tren a Porreres. Un esdeveniment històric del qual n'hauem de continuar parlant al llarg d'aquest 1997.

Varen ser molts anys previs de projectes. El primitiu pla pretenia enllaçar Palma i Manacor, passant per Lluçmajor, Porreres i Felanitx. Tot plegat massa complicat per dur-ho a terme.

La nostra vila va rebre les primeres màquines amb eufòria, a l'octubre del 1897, però no va sebre aixecar la veu davant la seva definitiva desaparició, quan l'inevitable competència entre el ferrocarril i la carretera com a mitjà de transport condemnaren el tren al record.

El present any serà una bona ocasió per a reflexionar sobre el que podria haver estat i no va ser la línia Palma-Felanitx. Els camions de mercaderies i les camiones de passatgers, sobretot, jugaren fort



Els edificis de l'estació de Porreres representaren al seu dia una innovació arquitectònica.

perquè les vies ferroviàries quedassin inactives.

Dèiem abans que el projecte inicial va sofrir tantes modificacions que el 13 de gener de 1897 la *Compañía de los Ferrocarriles de Mallorca*

anunciava, encara pel ramal de Santa Maria a Manacor! la subhasta de varies construccions que "se han de levantar en la estación de

Porreres". El dipòsit per a participar en la subhasta era de 500 pesetes¹.

Nou mesos després tot restaria a punt per a la inauguració.

¹"La Almudaina", 10 de gener de 1897.

II JORNADES D'ESTUDIS LOCALS DEL PLA DE MALLORCA

Les II Jornades d'Estudis Locals del Pla de Mallorca com ja informàrem a l'altre núm. de la revista, es celebraran a la nostra vila.

L'acte d'inauguració tindrà lloc el divendres dia 14 de març horabaixa, per a continuació passar ja a la ponència i comunicacions sobre el tema del vi. El dissabte tot el dia està dedicat a ponència i comunicacions sobre Porreres. També estan previstes algunes activitats de caràcter lúdic. En principi han confirmat la seva participació, a part

de les dues ponències, unes 25 comunicacions. És de lamentar que, segons informacions fiables, només tres persones de Porreres participin en un esdeveniment cultural com aquest.

Aquestes Jornades, que a hores d'ara encara no està decidit quin local les acollirà, resten obertes a totes aquelles persones que estiguin interessades en el tema.

ESTANC CA NA JAUME

Tabac - articles de regal - papereria
llibres i tota classe de revistes i diaris

Carrer Sant Roc, nº 2 - PORRERES

LES ENTITATS PORRERENQUES (III)

ENHORABONA A SEMILLA, UN FULL OBRA DE QUATRE AUTORS

Bernat Bauçà

Fitxa tècnica:

Fundador: Gabriel Adrover

Any: 1954

Nombre de fulls: 500

Autors: Gabriel Adrover, Pere Torres, Francesc Ramis, Bartomeu Tauler

Quantitat editada: 1500

Cost del 1996: 324.010' - pesetes

Recaptació del 1996:

540.543' - pessetes

Finançament: voluntari entre tots els porrerencs

L'any 1954, sens dubte, va ser un bon any per al poble de Porreres; en primer lloc, el mes de febrer l'incansable rector Sr. Gabriel Adrover va embullar tot el poble a construir la carretera que duia fins al santuari de Montision, fita de què encara avui tots els porrerencs se'n senten orgullosos. Però, a més, també el mes de maig d'aquell mateix any, sortien a la llum pública unes línies plenes de contingut eclesiàstic i que tot d'una ja varen arrelar en cada una de les cases del poble; aquest full parroquial rebé el nom de "Semilla".

La gran feina feta pel Sr. Gabriel durant tots els anys que va ser a Porreres encara perdura, el full parroquial no s'ha deixat de publicar durant cap mes des de la seva fundació gràcies a la perseverància dels seus successors en el càrrec: Pere Torres, Francesc Ramis i Bartomeu Tauler els quals han fet que durant aquests quasi 43 anys hagi sortit al carrer sense faltar.

Sens dubte, cada un dels rectores ha

marcat una etapa: cal destacar del seu fundador, Gabriel Adrover, una part fonamentalment eclesiàstica amb molt poques notes que no anessin cap a aquest aspecte; a partir del 1968 va ser substituït al càrrec per Pere Torres, sens dubte els temps anaven canviant i la Semilla, a més de les notes de caire religiós, també es feia ressò de la situació política i social de l'Estat Espanyol, amb àmplies referències en tots els seus aspectes i dels sectors més progressistes de l'església espanyola i mallorquina, donant a conèixer noves idees i noves esperances de llibertat i d'aires democràtics, a més de publicar diferents notícies de caire local, fonamentalment culturals. Així es cobria el buit de manca de publicacions locals; sens dubte el rector, molt apropat a les idees del nou bisbe Teodor Ubeda, recollia els aires de renovació que volia escampar l'església mallorquina.

A partir del Sant Roc del 1980 Pere Torres va ser substituït al càrrec per l'algaidí Francesc Ramis, el qual va aconseguir publicar la Semilla totalment en la nostra llengua, cosa que va provocar una reacció negativa en alguns sectors més conservadores del poble. Ramis i el Consell Parroquial varen respondre realitzant una enquesta que li va donar total suport amb un resultat de 147 vots a favor que la publicació es fes en català i 75 la volien totalment en castellà, 10 persones la volien en castellà i en mallorquí i a 6 persones els era indiferent, el que feia un total de 238 vots. D'aquesta etapa, podem

ressaltar les àmplies virtuts literàries del rector a l'hora de redactar el Full Parroquial.

Finalment, en la darrera etapa, des del 1987, l'actual rector, Bartomeu Tauler, li ha donat un cert dinamisme, amb continus suplementos i amb l'impuls de la participació de diferents persones que treballen a la parròquia local.

Ara, per celebrar aquest número 500, el propi Tauler ha preparat un nombre especial de 28 pàgines, en el qual hem pogut trobar col·laboracions de diferents persones, entre les quals cal destacar els tres darrers rectores, diferents persones del Consell Parroquial i una felicitació per a aquest esdeveniment del bisbe Teodor Ubeda. També cal assenyalar l'interessant recull de les notícies més interessants i anecdòtiques que ha recollit el Full durant aquests més de 40 anys.

Sens dubte, molta de gent espera cada mes la Semilla, que sempre apareix puntualment. Segurament, cadascú deu tenir una forma molt particular de llegir-la, alguns en realitzen una àmplia lectora, els altres fan un repàs a la part de pastoral, però, la gran majoria observa la darrera plana, el capítol de defuncions, bateigs i matrimonis. Del que no hi ha dubte és que ja forma una part important del nostre patrimoni cultural, i que és un reflex fidel de l'evolució del pensament religiós i social del nostre poble els darrers quaranta anys, tot gràcies a aquests quatre brillants i constants autors.

GRUP D'ESPLAI: PRESTIGI A NIVELL INSULAR

Els actes del XV aniversari de l'entitat han servit per relançar l'entitat de forma considerable, però tal vegada el que més crida l'atenció, ha estat l'important ressonància que ha tingut entre les entitats juvenils de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Al darrer número de la revista editada per la Direcció General de Joventut del Govern Balear, surt un ampli reportatge de la nostra entitat on es recorden els actes més importants i la tasca que realitza l'entitat.

Per altra banda, els monitors i monitores de l'esplai continuen fent

cursos monogràfics i de monitors que anualment organitza l'Escola d'Esplai i que serveixen per perfeccionar les tècniques per a l'educació de nins i joves en el temps lliure d'una forma activa i enriquidora.

D'altra banda, hem de destacar que la nostra entitat ha participat en unes jornades que ha organitzat la Direcció General de Joventut a nivell estatal sobre intercanvis juvenils a Europa dins el programa "La Juventud con Europa", on vàrem explicar a diferents col·lectius la nostra experiència de l'intercanvi que vàrem realitzar durant l'any 1994 amb joves alemanys.

Respecte de les activitats ordinàries de tots els dissabtes, hem de destacar que continuen endavant amb una gran participació de nins i nines que van coneixent el nostre poble mitjançant activitats didàctiques preparades per dos equips de monitors.

I per acabar, us podem avançar que ja tenim en marxa el campament d'estiu i que si no hi ha res de nou i les coses van així com a nosaltres ens fa il·lusió serà a l'illa de Menorca.



VIAJES COLÓN TRAVEL, S.A.

BAL 182

El meu proper viatge

31 Desembre, 31
07003 Palma de Mallorca
PORRERES - Tel. 64 70 00

Tels. 76 15 50 - 75 34 40
Telefax 49 29 44

Sabateria - Esparteria



Maria Melià



Carrer l'Almoina, 35 - Tel. 64 74 21 PORRERES (Mallorca)

BAR-RESTAURANT ES CENTRO

NOCES - COMUNIONS - BATEJOS - MENUS DIARIS
ELS DISSABTES BALL DE SALÓ

Av. Bisbe Campins, Tel. 16 83 05 - PORRERES

SABEU QUE...

...la cavalcada dels reis d'Orient va ser molt lluïda i que el Grup Foganya hi va tenir molt a veure ?

...els foguerons de Sant Antoni varen ser molt freds i la "calçotada" molt calenta ?

...Sant Antoni, a les beneïdes duia unes sabates ben modernes que li guaitaven per davall l'hàbit?: unes *Martins*

...fa 30 anys que ja no hi ha tren a Porreres?.

...el campió del món porrerenc Joan Llanelles va rebre dia 18 de febrer la medalla d'argent al mèrit esportiu en un acte que va tenir lloc al I.N.E.F. a Madrid ?

...que la creu processional gòtica, obra d'Antoni Oliva (1400) pesa 7'5 quilograms.

...la Mancomunitat del Pla de Mallorca a la qual pertany el nostre Ajuntament a creat una borsa de treball ? Ara només cal que els empresaris porrerencs responguin.

...el cadirat gòtic de l'Església Parroquial compleix 550 anys?. Fou construït el 1447.

...el ministre d'afers estrangers d'Espanya n'Abel Matutes va anar a Anglaterra per tal de discutir sobre la sobirania de Gibraltar ? Sobre la sobirania de les Illes Balears no cal discutir-ne tenen ben clar que són espanyoles.

...el primer partit de futbol que es va jugar a Porreres va ser a l'any 1918, en el Camp de Ses Forques entre els equips de Porreres i Manacor ?

...el 1924 es va estrenar el camp de n'Hereveta?

...els municipals no estan mai assabentats

del dia i de l'hora de les reunions que el mateix Ajuntament organitza?. Anar allà a demanar-ho és perdre el temps.

...han netejat el Pou d'Es Pagos ?. Començava a ser hora.

...enguany la rua de Porreres va està ben organitzada (*cosa estranya*) i que a l'hora de entregar els premis hi va haver ordre i no embull com anys passats ? Vagi per una vegada l'enhonorabona a la regidora de cultura Maria "colometa".

...eren més aviat poques les comparses i carrosses que participaren al concurs ? Ja és veritat allò de " qui té por guarda sa vinya ".

...a la processó de l'**Enterro de la Sardina** només hi havia una dotzena d'endolats i que a l'hora de la torrada eren més els que s'hi acostaren ? valdria la pena que les distintes entitats porrerencs participessin en aquest acte d'acomiament al carnestoltes i es fes així i tal com mana la tradició, hi anés tothom endolat.

...el Pare Munar al pròleg del volum II de la Història de Porreres es va equivocar tot i anar amb bones intencions? dedica el llibre a l'Ajuntament al que qualifica de amant del seu passat gloriós i salvador de la cultura del seu poble. Ni l'Ajuntament de 1979 ni el d'avui !

...el passat 19 de febrer quedà inaugurat el polèmic túnel de Sóller ? El seu promotor però, era a Madrid a passar bacina.

...el PP. de Porreres no està disposat a contribuir-hi ? ; Només mancaria això !

...fa 275 anys que Tomeu Sala picà, esmolà i donà llustre a la font baptismal de l'Església Parroquial ?. Succeí el 1722.

SABEU QUE...

.....el *sabeu que*, el preparam entre tot el consell de redacció de la revista i tots n'assumim el contingut

.....qui teva la cua de palla, aviat s'encen

.....el I Congrés de Cultura Catalana comptà amb la participació d'un porrerenc, Joan O'Callaghan, que en aquells moments estava de notari al nostre poble.

.....la carretera de Montuiri ja fa bastant de temps que està aprovada i en posar-la en marxa és possible que el projecte ja tingui floridura.

.....les obres del parc de n'Hereveta estan aturades, encara que el CIM hagi donat 14'5 milions de subvenció.

.....les persones interessades encara poden col·laborar amb la guardiola per pagar la fiança de l'amo en Biel

.....a algunes plaques del clavegueram dels carrers hi trobam l'anagrama de l'Ajuntament de Marratxí (deuen ser manlevades o de "saldo")

.....hi ha alguns regidors que per tal de posar-se medalles diuen que varen inventar la rua i la festa de Sant Antoni, tanta sort que no diuen que varen fundar el poble.

.....al pla d'equipaments esportius del Consell Insular de Mallorca el nostre Ajuntament cada any ha de convocar el plenari pocs dies abans d'acabar el termini de les sol·licituds i demanar qualsevol disbarat, per falta de projectes, com si això no fos una cosa que ja se sap de sempre.

.....des que Joan Barceló i Bauçà és l'home del temps ja no ens manca l'aigua.

.....el poble de Porreres amb un dia va construir la carretera de Montision i l'Ajuntament per obrir dos troços de carrer ja du més d'un any

PLUVIOMETRIA

GENER

Dia 01.-.....1'04 litres/m2
 Dia 02.-.....3'07
 Dia 03.-.....2'03
 Dia 05.-.....2'02
 Dia 06.-.....11'08
 Dia 07.-.....0'07
 Dia 08.-.....9'08
 Dia 09.-.....0'03
 Dia 17.-.....4'05
 Dia 23.-.....0'03

Total37'01 litres/m2

FEBRER

Dia 03.-.....5'08 litres/m2

Segons informacions d'un dels homes del temps de TV3, Alfred Rodríguez Picó, no s'havia vist un febrer tan poc plujós i tan hipertèrmic des de l'any 1939.

GRAN ÈXIT DE LA CALÇOTADA

El passat dia 2 de febrer per iniciativa de l'Agrupació Cultural i conjuntament amb les entitats porrerrenques: Coral de Porreres, APIMA CP Escola Nova, Aires de Montis-ion, Estol Porrerenc, Grup Foganya, Grup d'Esplai i Penya Ciclista i amb la col·laboració de Porreres Ràdio i l'Ajuntament es va celebrar una calçotada popular.

Cal recordar que no és la primera vegada que s'organitza una festadinar d'aquest tipus. A l'any 1995 i en motiu de les inundacions que patí el poble tarragoní de Porrera i per tal de recaptar fons i poder solventar alguns dels danys que van provocar els aigiats de l'octubre de

1994, un grup de persones porrerrenques organitzaren la primera calçotada.

En vistes de la bona acollida de la primera calçotada es decidí tornar-ne organitzar una altra. Es consumiren un milenar de calçots acompanyats de botifarra catalana i salsa romescu. No hi mancà la típica ensaimada dels darrers dies així com vi i cafè per a tots.

Una colla de Castellers de Mallorca i un grup de Sardanes animaren la diada amb les seves demostracions que deleitaren al nombrós públic assistent.

Destacar la bona tasca realitzada per totes les entitats que participaren en l'organització d'aquesta festa.



ASSESSORIA LABORAL I SEGURETAT SOCIAL

JAUME VIDAL BAUÇA

GRADUAT SOCIAL, COL. N° 298

Assessorament a l'empresari, treballador i pensionista.

C/ des Vent, 6 - Tel.: 16 80 38
 (horabaixes)- PORRERES

LA PASSIÓ A PORRERES CELEBRA EL SEU DESÈ ANIVERSARI.

Enguany amb moltes i significatives novetats.

GRUP FOGANYA

Pareix que era ahir quan per aquestes dates el **Grup Foganya** encapçalat pel seu fundador i director **Jaume Roselló i Verger (Porreres 1.928-1.993)** ultimava els preparatius de l'espectacle que amb el pas dels anys es convertiria en un clàssic de la Setmana Santa Mallorquina.

Si no fos perquè s'hi escau, ens voldríem estalviar de recordar-vos que després de la mort d'en Jaume eren molts els porrerencs que es demanaven ¿I ara què passarà amb el Grup Foganya ? ¿ Què faran ? Els desconfiats, aquells que mai van enlloc i s'ho miren tot de darrere les vidrieres i després diuen que no fan res, pensaven i deien, ¿ pensa ! no faran res, ja s'ha acabat tot . En canvi els optimistes, més aviat pocs, aquells que només amb la seva presència ens animen en la difícil tasca de dinamitzar culturalment al poble de Porreres, pensaven i deien que a pesar de tot, en el **Grup Foganya** hi havia gent suficientment capacitada i preparada per a seguir amb la tasca que anys enrere en Jaume havia enllestit. I mirau per on que aquestes persones no anaven gens equivocades, perquè enguany **la Passió a Porreres** celebra els seus primers déu anys de vida, uns déu anys on tots vosaltres heu pogut comprovar que la feina, l'esforç i el sacrifici de tots els que formam aquest Grup per a millorar l'espectacle, no han estat debades, convertint un

simple acte religiós , en un espectacle que ara per ara és el màxim exponent de la Setmana Santa Mallorquina i que és digne d'admirar per a tots els mallorquins.

No volem caure en l'error de ser massa optimistes, ni en el que suposa mirar massa a lluny, i encara que ens quedin moltes coses per fer tampoc no podem donar l'esquena a una cosa tan evident i real com pugui ser l'èxit aconseguit any darrere any amb aquesta representació, gràcies en bona part als milers de persones que al llarg de tots aquests anys han confiat en nosaltres i amb la nostra capacitat de superació. Volem celebrar aquest aniversari així com cal i es mereix, però sense sortir del botador, ja que la nostra virtut, la modèstia, no ens ho permet. Però

com que som una mica caparruts i no ens volem ni podem conformar amb el que tenim, ja que d'altra banda no hi hauria raó per a continuar, si que vos presentarem algunes novetats perquè vegeu que no estam aturats, i que, com el temps, correm manades desfetes per a millorar una cosa quasi immillorable.

No vos podem avançar les novetats que a nivell de representació hem afegit, així com tampoc desvetllar-vos el final, un final que promet ser molt vistós, però si que vos podem anunciar que per **l'Art i la Cultura de Porreres el Grup Foganya conjuntament amb la Coral de Porreres i la Filharmònica porrerenca** celebrarà el desè aniversari de " **La Passió a**



"La Passió a Porreres" 27 Març 1988

Porreres " el dissabte dia 22 de març a les 21'00 hores a l'incomparable marc del lloc Sagrat.

VOS HI ESPERAM A TOTS

A manera de recordança reproduïm la introducció que fa déu anys va fer en Jaume Güia en motiu de la primera representació :

"Acostau-vos tots a contemplar aquesta obra que amb il·lusió el

Grup Foganya exposa en la vostra consideració. Escoltau i mirau que tot l'esforç que hem fet ha estat per-

què la véssiu i la sentíssiu amb fruïció i goig.

Els creients amb esperit de fe i amb

el respecte dels altres.

Que sigui del grat de tots és la nostra curolla, que servesqui per enaltir el

nostre poble.

Que Crist sigui més conegut i que

Maria sigui més venerada .

Donant les gràcies a tots els qui han fet possible aquesta representació, amb la seva ajuda i col·laboració."

Això mateix deim nosaltres, gràcies a totes aquelles persones que un any o altre i d'una manera totalment desinteressada ens han ajudat i han col·laborat amb nosaltres, també a l'**Ajuntament**, i molt especialment a la **Coral** i a la **Filharmonica** que han fet possible que "**La Passió a Porreres**" celebri enguany el seu desè aniversari. A tots ells, i al poble de Porreres en general moltíssimes de gràcies.

"La Passió a Porreres" 27 Març 1988



Sa Pastera



*Nou assortit
d'entrants
i plats
de pasta*

C/. Pou Florit, 10 • Tel. 64 71 09
PORRERES - MALLORCA

**Bar Pub
ES FAROLET**

L'Almoina, 58 - PORRERES

SA COMARE MARIAINA

Joana Mora Cerdà



Sa Comare Mariaina

Maria Aina Font i Gil, popularment coneguda per *Sa comare Mariaina*, va néixer a Porreres dia 20 de desembre de 1883, filla de Miquel Font i Mut i de Catalina Gil i Sitjar. Tenia dos germans, en Bartomeu i en Cristòfol.

Es va casar amb en Bartomeu Mora de *Sa Serra* i vivien al carrer Major núm. 9 (veïnat de can Pep Quec). Obriren una botiga de roba a sa Plaça, allà on és ara la Banca March o *Can Costitx*, ara *Sa Fonda*. Fins aquí, una trajectòria molt normal per una parella jove que acaba de casar-se. Però la història no s'acaba. Na Mariaina enviduà molt jove i quedant-se tota sola sense infants i pocs recursos econòmics decideix anar-se'n a estudiar a Barcelona per ésser comare. Aquesta decisió presa per una dona, actualment, no crida gens l'atenció, però si la traslladem a principis del segle

XX realment és d'alabar tal postura. La seva neboda Montserrat Font i Milà des de Girona ens diu d'ella "...penso que era una dona molt decidida".

Durant els anys que va estudiar a Barcelona resideix a casa del seu germà Cristòfol. Acabats els estudis torna a Porreres on comença a desenvolupar la tasca d'atendre a les parteres del poble i de foravila, la tasca de comare titular, que li donà renom i que exercí fins a la seva jubilació.

Eren altres temps, quasi tots els infants que naixien a Porreres ho feien a casa amb l'ajuda d'alguna comare o fins hi tot d'algú sense titulació però amb experiència com era madò Maria *ermitana*. Segurament molts de porrerencs i porrerencques es recordaran de l'altra

comare que també ajudà a dur a aquest món a molts d'infants, na Margalida Nicolau *Fornareta*.

Cap a l'any 1953-54 sa comare Mariaina es va retirar. Però segons m'han contat encara va dur una nina a l'any 1962, na Joana Martorell de *sa Teulera*.

Gràcies a Montserrat Font i Milà, neboda de sa comare Mariaina i subscriptora de *Llum d'Oli* he pogut fullejar unes llibretes molt curioses on *sa comare* anava anotant tots els parts que assistí els anys 1927 i 1928. És una pena no poder reproduir totes les notes que apareixen a les dues llibretes ja que és un material força interessant.

Vagi aquí aquestes notes com a mostra del contingut de dites plaquetes tal com les va escriure *sa comare*:



Relación de nacimientos año 1927

Enero 3.-"Ana Climent. Dado a luz un niño a las tres horas del día . Parto normal"
 Agosto 9.- " **Maria Xusta den Cuxa.** Dado a luz un niño a las seis horas tres cuartos del día, parto normal"
 Setiembre 25.- " **Madona del Tast.** Dado luz a una niña a las 11 horas 2 cuartos del día. Parto normal."
 Noviembre 20.- " **Margarita Xibique de Capalle.** Dado a luz una niña a las 22 horas del día . parto normal."
 Diciembre 22.- " **Maria Margalidana de Camia.** Dado a luz a una niña a las 18 horas tres cuartos del día, parto normal.

Relación de nacimientos año 1928

Enero 30.-" **Madona Gornals.** Dado a luz una niña a las 6 horas

del día. Parto normal."
 Mayo 19.- " **Doña Antonia Frigola de Sastre.** Dado a luz una niña a 1ª hora del día, parto prematuro."
 Julio 10.- " **Catalina Orguera de Molí-de agua.** dado a luz una niña a las 14 horas del día, parto normal"
 Juliol 16.- " **Antonia de Miguel Guya.** Dado a luz un niño a las 10 horas 2/4 del día, parto normal.
 Setiembre 26.- " **Francisca Peluda den Guapo.** Dado a luz a un niño a las 14 horas del día. Feto con asfixia de muerte. Parto laborioso".
 Octubre 9.- " **Inés Caldarona de Mola.** Dado a luz un niño a las 8 horas 2/4 del día. Parto laborioso por estrechez pélvica. feto muerto por sufrimiento."

Segons informacions familiars, el primer nin que va dur a Porreres, va ser en Julià Barceló Aulí, dia 9 d'agost de l'any 1921 comentari que feia sempre la seva mare madò Maria Peixet. El segon infant que

dugué fou na Coloma Barceló de Ca s'Apotecari Gran, avui Sor Coloma, monja de la Caritat.

"Va fer una bona feina pel poble, es cuidava de les famílies més necessitades", paraules de Margalida Fuster Poa, veïnada de na Mariaina, defineixen molt bé la tasca realitzada per aquesta dona al nostre poble.

Sa comare Mariaina morí el mes de febrer de 1969 a l'edat de 84 anys.

He de donar les gràcies a Montserrat Font i Milà, neboda de sa comare i resident a Girona per l'amabilitat que ha tingut a l'hora de fer-me arribar tota la documentació amb la qual he pogut fer aquest senzill reportatge . També vull agrair a Margalida Fuster i a Julià Barceló les informacions que m'han facilitat a l'hora de completar dita documentació.



CAN PALERM COMPLEIX 75 ANYS

Bernat Bauçà



Benet Palerm - fundador

Coincidint amb la data de 1922 en què l'Elèctrica Popular Porrerenca s'encarregà del subministrament elèctric, l'amo en Benet Palerm Cerdà va muntar una de les empreses que més ha fet pel bé de l'economia porrerenca i que ha anat evolucionant així com han passat els anys, fins que ha arribat al seu nom actual, Palerm SA., gràcies a la tasca que varen continuar els seus fills Benet, Jeroni i Joan Palerm Barceló.

Els inicis foren a una petita fàbrica al carrer Nou, on feien pedra i marbre artificial; posteriorment es varen traslladar al carrer de Lluís, en concret on és conegut per la posada de Son Lluís; ja el 1933 la fàbrica va passar al carrer de Passaratx on varen obtenir la primera representació a Mallorca de la dis-

tribució de l'empresa Uralita; i el 1959 s'instal·là a un solar del mateix carrer, va modernitzar els sistemes de producció de forma considerable i va registrar el nom de Pretensats Horpreten Palerm.

Tal vegada el canvi més important i que va convertir la fàbrica en unes de les més importants en el seu ram va ser el 1972, quan les seves més importants màquines varen passar a la carretera de Campos als terrenys coneguts com es Cós de la Mare de Déu, a un quilòmetre i mig del poble, i on encara avui el 1997, vint-i-cinc anys després, hi estan ubicades. Aquestes noves instal·lacions es feren amb uns terrenys de 32.000 metres quadrats i aquell mateix any ja es va muntar una central elèctrica de formigó. Posteriorment i així com han passat els anys s'ha anat engrandit i de les dues naus dels inicis han passat a tot un complet complex de maquinària de les més modernes que es troben als nostres dies, no només a nivell de la nostra illa, sinó també estatal. Actualment, la seva extensió de terreny supera els 60.000 metres quadrats.

En l'actualitat la seva plantilla és de quasi trenta treballadors. Fabriquen blocs, bigues, revoltos, tubs per a canalitzacions. La producció es fa bàsicament per a Mallorca, però també per a Eivissa i Formentera; és bastant habitual a qualsevol de les grans obres que es realitzen a la nostra illa, com pot ser la de l'Aeroport, trobar material fabricat al nostre poble, tant a can Palerm com a les altres fàbriques porrerenques.

El 1981, es varen constituir com a societat anònima, amb el nom de Palerm SA. A partir del 1989, a més de tota aquesta activitat i treball productiu, la direcció de l'empresa que en aquest moment està en mans de Benet Palerm Barceló i Antoni Palerm Mestre - fill i nét del fundador-, va decidir posar en marxa una botiga al barri dels Terrers de venda de paviments i revestiments de gres i rajoles, a més d'altres articles de decoració i regals que ha servit per enfortir la seva capacitat industrial.

Així és que des de Llum d'Oli volem donar l'enhorabona a can Palerm i que sigui per molts d'anys més.

PUB RESQUILLS
ES TRUI DE PORRERES

C/ Pou Florit, 14 - PORRERES

Concert de'n Joan Martorell al Auditori de Porreres

Toni Servera Zeppe

El dia 29 de desembre, a les 21 hores, va tenir lloc a l'Auditori de la vila de Porreres un grandios concert interpretat per Joan Martorell i que arreplegà cinc-cents persones que van disfrutar amb la música d'aquest porrerenc. El concert va començar amb el tema "Hola, som jo una altra vegada", seguit de "fills de ningú". Després va interpretar un a peça d'un altre músic porrerenc, Joan Matas Ferrà, que duia per títol "un moment amb...". A continuació en Xesc Melià va interpretar un tema amb en Joan, compostat per els dos i que es deia "Obra per a Xesc i Joan" i es va fer càrrec de tocar el tamborino i la guitarra. Abans de finalitzar la primera part va sonar "la dansa del foc", i en Joan va posar la veu de quan el foc crema la llenya. A la segona part del concert va interpretar "Dibuixa'm un somni", "Cecilia" (dedicada a una amiga seva que va conèixer anant a la escola), "Amor llunyà" (que va dedicar a un familiar seu), "El llarg viatge dins els teus ulls" i "Si em dius que m'estimes". Després de concluir el concert encara va tornar a sortir per dedicar una peça al públic que duia per títol "Conversa". A la sortida es va vendre un compact-disc editat pel propi Joan Martorell que portava bona part de la música que havia sonat durant la seva actuació.



BRANDI SUAU. GRAN RESERVA

Francesc Grimalt

El consum de licors a les Illes ha estat, i és, més popular que el de vins. És una imatge força habitual, en un bar, sentir demanar una copa d'herbes o un palo, un combinat de Xoriguer o bé una copa de Suau, que també pot acompanyar el cafè.

Els cellers del brandi Suau foren creats a Cuba, l'any 1845, per un mariner mallorquí que navegava a bord del vaixell de vapor *El Mallorquí*. L'any 1851, el celler es treslladà a la plaça de Francesc Garcia i Orell de Palma (més coneguda popularment com la plaça de les Columnes). Actualment es troba situat en una antiga farinera del Pont d'Inca, de la qual se n'ha aprofitat el soterrani com a lloc d'envelliment, degut a les seves òptimes condicions d'humitat i de temperatura, essencials per a la

criança del brandi.

A partir de les holandeses, que són un destil·lat de vins sans que conserven els productes secundaris propis del vi (aromes, etc.), es farà el brandi. Aquest destil·lat roman en bótes de roure americà o de Limousin, ja que el roure és capaç de convertir, en major o menor mesura, una matèria ardent i rude, com l'alcohol, en un producte avellutat com és el brandi.

Aquest brandi presenta un color ambre, net i brillant. En nas destaquen els aromes de criança en roure (vainilla), junt amb notes pròpies del destil·lat. En boca deixa una primera impressió dolça i melosa, amb un final que deixa sentir l'alcohol amb uns tocs de caramel.

PAPERERIA ALMOINA

Llibreria - Fotocòpies - Objectes de regal

C/. Antonia, 10 · Tel. 16 80 19

EMBARBUSSAMENTS

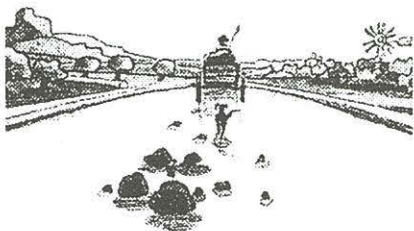
Antoni Pubil

Si cercam al diccionari la paraula **embarbussament** la trobam definida com “acció d'embarbussar-se; paraula o frase que fa de mal pronunciar i que sol proposar-se com a joc”. Mentre que el verb **embarbussar-se** el trobam definit com “parlar confusament, deixant les coses a mig dir, embullant-les, de manera que el que diu és amb prou feines intel·ligible”.

Els embarbussaments o “travallengües” són, per tant, exercicis en forma de jocs lingüístics que el poble ha anat creant per tal de treballar uns determinats fonemes de la llengua o pel simple joc de fer equivocar aquell que intenta pronunciar-ho. Són jocs de paraules que incideixen especialment en la repetició d'un so que presenta unes dificultats. Estan fets en funció de les necessitats de la dificultat de la llengua. No estan fets a l'atzar. Han d'ajudar els infants a superar aquests entrebancs.

*Carrega el carro carreter,
que si tu el carregues
jo ja el descarregaré.*

*Un carro carregat de terra roja
per la carretera de Porreres
i les rodes van fent ric-rac.*



És una forma d'entrenament. Ens posa enfront d'una dificultat de dicció que hem de superar, agreujada per la condició que s'ha de dir de pressa i bé. El seu valor didàctic l'hem de cercar precisament en l'exercici de dicció que comporta.

*Setze jutges d'un jutjat
mengen fetge d'un penjat,
el penjat era un bon metge
per heretge condemnat.*

L'embarbussament és un joc verbal, igual que l'endevinalla, que provoca el plaer a causa de la sonoritat i musicalitat que comporta. Ens convida a escoltar-lo i sentim la necessitat de repetir-lo, la qual cosa ja posa de manifest el seu gran valor.

*Tres tristos tigres corren per la selva.
Un tigre, dos tigres, tres tigres.
Un tigre, dos tigres, tres tristos tigres.*



Quan repetim un embarbussament el que feim és perfeccionar els moviments de la nostra boca per poder emetre bé els sons, sobretot d'aquells que requereixen una atenció especial. Un embarbussament ens pot ajudar en el treball d'un so concret.

*En cap cap cap el que cap en aquest
cap,*

ens serveix per treballar el fonema

oclusiu /k/. Amb

En Pinxo va dir a en Panxo:

- Vols que et punxi amb un punxó?

I en Panxo va dir a en Pinxo:

- Punxa'm però a la panxa, no!

treballam el fonema fricatiu /ʃ/.

L'embarbussament és una eina de la qual podem disposar a l'hora de realitzar un treball d'anàlisi dels fonemes de la llengua. Les autores del material d'Ansa per ansa ens recomanen: “Primer és convenient que l'infant sàpiga pronunciar tots els fonemes de la llengua. Després els ha d'analitzar, aïllant-los, comparant-los”. (ABEYÀ/FORTUNY/MASCARÓ 1979).

Són també una varietat d'embarbussament els anomenats **contrapets**, els quals presenten un caire maliciós, ja que, quan es pronuncien amb rapidesa, provoquen el canvi d'alguna lletra que involuntàriament fa pronunciar una paraula de caire malsonant.

*De genollons genollons, collia collia,
de genollons genollons, collia
codonys.*

*Es coloms des metge volen per
damunt es parral del rei.*

Finalment, dins una concepció ampla del que és un embarbussament, s'han d'incloure aquells que imiten la fonètica d'una llengua estrangera.

Xinès: *Quin fum fa ? Fa un fum fi.*

Francès: *Pujar fa suar.*

Alemany: *Cards verds taquen, secs piquen, si es toquen.*

PORRERES I EL NOU SISTEMA EDUCATIU. POSSIBILITATS.(I)

Margalida Barceló i Taberner

La intenció d'aquesta sèrie d'articles és informar sobre l'estructura de l'ensenyament a l'Estat Espanyol per edats i cicles.

També volem fer constar les mancances que tenim a Porreres en els àmbits d'Educació Infantil, ESO i Garantia Social.

Una altra intenció és esperonejar els porrerencs i porrerencques perquè, a més d'exercir el dret de votar, exerceixin altres drets democràtics com és el d'exigir una educació digna per als seus fills i filles. Exigència que ha d'anar dirigida als representants polítics locals i autonòmics o estatals per tal que al nostre poble hi hagi les infraestructures escolars que necessitam i que ens pertoquen.

Educació Infantil.

Segons la llei no és un ensenyament obligatori, però l'administració ha d'oferir les places que es demanin. És a dir, si les famílies no volen matricular el seu fill o filla de menys de 6 anys, no hi estan obligats, però l'administració està obligada a tenir el servei.

Té dos cicles: el primer de 0 a 3 anys i el segon de 3 a 6 anys. Pel que fa al cicle de 3 a 6 anys, a Porreres no hi ha cap tipus de problema perquè tant l'escola pública com la privada ofereixen el servei.

Pel que fa al cicle de 0 a 3 anys ja és una altra història. A Porreres, a diferència d'altres pobles veïnats com Campos, Lluçmajor, Algaida o

Montuïri, no tenim escola infantil municipal. Les mares i pares que treballen fora de casa no poden disposar d'uns horaris i serveis (menjador, per exemple) adequats a les seves necessitats.

Actualment hi ha dues escoles infantils o "guarderies" privades que tenen el servei limitat, com és natural, a les seves pròpies disponibilitats o preferències.

L'educació de 0 a 6 anys l'ha de desenvolupar l'administració mitjançant convenis amb els ajuntaments o entitats privades no lucratives. Als pobles esmentats els Ajuntaments han resolt aquest primer cicle de 0 a 3 anys. Com si a Porreres no hi hagués suficient població infantil!

El poble va obtenir el servei de pediatria justament perquè tenia més infants que no altres pobles de la zona.

Alerta! no és que l'Ajuntament incompleixi les lleis. Fins al 2000 no serà obligatori. Però, mirau, a d'altres pobles s'hi han avançat. Les famílies amb infants hi tenen més bon viure. Els responsables d'aquest tema al llarg d'aquests anys se n'han desentès? Sols no se n'han temut?

Ensenyament Obligatori.

Dels 6 als 16 anys.

L'ensenyament obligatori té dues etapes:

A.- Una etapa d'Educació Primària que es pot desenvolupar a l'escola pública i a la privada del poble. Dels 6 als 12 anys.

B.- Una etapa d'Educació Secundària Obligatoria. Dels 12 als 16 anys. És l'ESO.

Segons la llei que regeix el nou sistema educatiu, aquests estudis s'han de fer a un Institut. A Porreres no n'hi ha.

És evident que mai no n'hi ha hagut i que no es plantejava perquè era, amb el sistema d'abans, tal vegada inviable per raons econòmiques i per número d'alumnes. Fa 15 ó 20 anys no hi anava tothom a l'Institut, però ja fa temps que hi van tots o quasi tots els joves i les al·lotes del poble de 14 a 16 anys com a mínim. Altres continuen els estudis, però ja són més pocs.

I ara encara n'hi aniran més: a partir dels 12 anys! Encara és inviable per número d'alumnes? No entrarem ara en el que suposa pels al·lots i al·lotes de 12 anys canviar d'una escola petita i familiar, del poble, a un institut enorme amb més de 1000 alumnes i 90 professors i professores, ...ja ho podeu suposar!

Provisionalment, perquè tot s'aguanta amb pinces, podrem tenir 1r i 2n d'ESO a Porreres.

En acabar l'ESO s'obté un títol que permet accedir a altres estudis no obligatoris (Batxillerat o Formació Professional de Grau Mitjà). És un títol bàsic que equival al Graduat Escolar que aviat desapareixerà amb la implantació del nou sistema.

LA MIAMI ALEMANYA

Maria Roig

Fa estona que volia fer aquest escrit, però vaig esperar a veure el programa de diumenge dos de febrer a TV3 (*Trenta minuts*).

No m'esperava que el problema fos tan greu. Es presenten temps difícils per als mallorquins. Hem de decidir entre doblers o terres.

Els de TV3 digueren que, des de fa uns anys, Mallorca es venia de mica en mica. Ara no. Ara es fa massivament. No vull donar xifres, perquè noi vaig estar completament a l'aguait. Sols diré que la meitat d'Artà està venut i que la mateixa gent del poble es veu amb la impossibilitat de comprar una vivenda com no sigui a preus astronòmics, impossibles de pagar.

Amb aquestes estan. El batle i la gent amb dos dits de front estan assustats. Fins i tot els mateixos alemanys afincats des de fa estona tenen por que un dia no molt llunyà venguin mal dades. Dic mal dades perquè si això que anomenam *La*

moneda única se'n va a norris, pot esser fotut.

Si el poder adquisitiu dels estrangers perdés valor, podria sorgir el racisme i la xenofòbia, cosa no desitjada a un país com el nostre, tranquil i confiat.

Però el que més em trebuçà foren les declaracions d'un petit prebost. Com us ho diria?

Un mort de fam il·luminat que qualcú assegú a una cadira i li digué: "Parla moneiot, parla. Conta les excel·lències i bondats del producte que estàs venent". I ell encantat anà i digué que aquestes vendes eren per a benefici de tots. Més treball i doblers per a nosaltres (constructors, especuladors, blanqueig de diners... -això ho dic jo-); que aquesta gent que venia havia de sentir-se com a casa. I que evidentment era realitat la invasió germana (es veu que li era del tot impossible negar-ho), però que tot plegat representava una gran millora per a Mallorca. Havíem d'ado-

nar-nos que ca nostra era Europa, la casa comú. I com a tal, la gent podia venir a viure aquí si ho desitjava. Però no va dir res de posar barreres, traves, pales excavadores, esboldregant parets, enderrocant camins reials i de muntanya, impeding el pas als excursionistes i amants de la natura, que volen gaudir dels espais que els nostres avantpassats assenyats no tancarren. Tot un luxe de feudalisme. Mal fan si creuen que això és un bon sistema per aconseguir un poble. Si el que ells volen és que creguem en la seva integració, des d'un principi diré que ho fan malament. No és per aquí que es fan bons veïnats, sinó acceptant els nostres costums i sense voler aclarar un territori amb ífules imperialistes. Em sap greu, però és que me la veig venir, i no sé que fer.

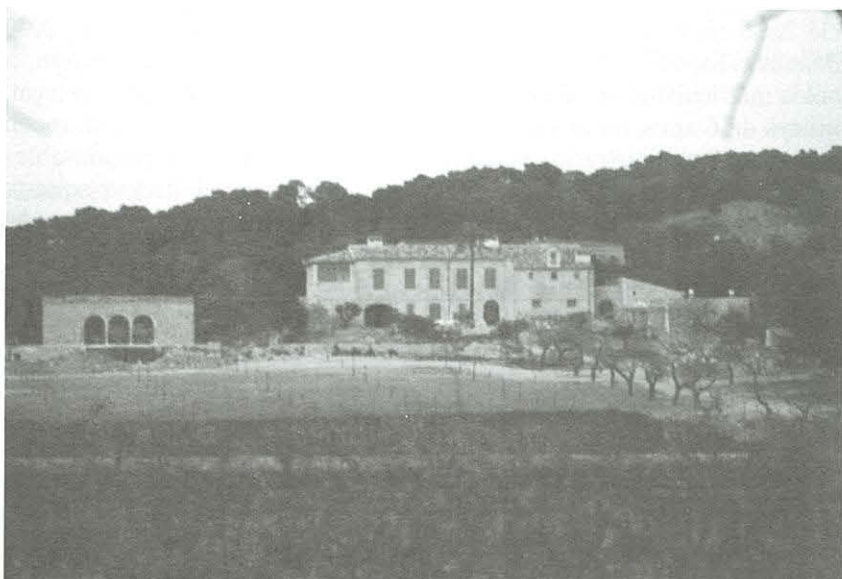
Ja veis idò que el prebost no va dir res d'això. Ni aclarí les mesures per corregir unes lleis tan velles i obsoletes. Tampoc no ho va fer el



**Llorenç
Cerdà
Mora**

Carrer Major, 75 - 2º A
Tel./Fax 64 79 11

Venda de Bolets



Possessió de S'Alqueria Blanca comprada per alemanys.

senyor batle de Porreres quan anà a la Cope. Ho veié de meravella i digué, si fa no fa, que cada un a ca seva fa el que vol. Qui té un turonet i no el fa servir, el pot vendre a persones que en treuran un bon profit i al manco cuidaran de l'entorn. Vist així, ell té raó. Però va oblidar que el que es pa avui serà fam demà.

Us jur que estic boques. La camisa no m'arriba al cos. També digueren els del canal català que d'aquí a cinc anys Mallorca serà una àrea metropolitana convertida en un jardí, amb serveis, com a la costa. És a dir, fora camps de conreu, fora xots ni possessions, no hi haurà camins. Tot serà privat. I si no xerres alemany, malament.

Els dobles, si més no, se n'aniran en fútileses i mai més la terra no serà nostra. No podrem fruit d'ella. Quin empagament.

Si de cas contarem que un dia tenguérem un quartonet allà enfora. Un turonet tot ple de pedres. "I com que la casa de la padrina estava mig esbucada ens desfèrem d'ella". Ho mirarem amb pena o girarem en cua per no haver-nos de trobar amb les nostres records i fer

el cor fort.

Jo sé que no som ningú per dir això, per voler gratar dins les nostres ferides. En descàrrec meu diré que estimo molt la meua illa.

Us pregaria que no escoltassi els nostres polítics. Estau segurs que ells només estimen la *pela*. Al menys és el que ens demostren fins ara.

I tampoc no penseu que tencres a dir dels estrangers de Porreres. No és això. Els que conec són amables i ben integrats. Aquests

no omplen la barcella. Són molts més els que ens festegen l'al'lota. I nosaltres disposats sense recapacitar a donar el sí, pensant només en l'avui.

Cal creure que ningú no ha d'esser l'amo de ca nostra, que la terra ens pertany després de cents d'anys de lluitar-la. Què farem després quan no hi hagi remei?

Us imagineu?

Mallorca. Ciudad dormitorio. Solamente a cuatro horas de Berlín.



Xalet des Tast emt a alemanys

CENTRE D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

Medicina General
(Igualatori)
Pediatría
Ginecologia i Obstetrícia
Cardiologia i Aparell Respiratori
Otorrinolaringologia
Aparell Digestiu
Anàlisis Clíniques
Cirugia General
Neurocirugia
Cirugia Plàstica i Reparadora
Nutrició i Dietètica
Dermatologia



Clínica Dental
Ortodòncia
Implantologia
Psiquiatria
Psicologia
Traumatologia i
Cirugia Ortopèdica
Reumatologia
Ortopèdia
Rehabilitació i Fisioteràpia
Servei Mèdic per a Deportistes
Oftalmologia
R.X. Radiologia

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ASISA - IMECO - MEDIFIATC
MEDYTEC - NOVOMEDIC - ONCE - PREVIASA - SANITAS - CAJA SALUD - VITALICI...

Plaça d'Espanya, 56. Tel. i Fax: 12 00 64 (Llucmajor)

RECICLATGE : UNA BONA ALTERNATIVA

Rafel Miralles i Barceló

Darrerament hem viscut dins la nostra illa una problemàtica important entorn del que havíem de fer amb els Residus Sòlids Urbans (RSU). La solució coneguda per tots ha estat la incineració controlada, opció aquesta que ha vengut a substituir la dels abocadors legals o il·legals. No obstant això, i encara que aquesta solució no és, tal vegada, la millor (ja que pareix ésser que existeixen greus riscos de contaminació ambiental i biològica, a més de necessitar una important inversió en la seva instal·lació o en sistemes de depuració de fums), no voldria dedicar aquest article a comparar un sistema amb l'altre sinó que m'agradaria donar a conèixer un poc més què és el reciclatge i conscienciar cada vegada més la gent perquè hi participi activament.

Si feim un poc de memòria comprovarem que aquest és un problema relativament recent. L'arribada dels plàstics i dels envasos "no reutilitzables" han disparat la quantitat de fems que produïm. Qui no recorda els seus padrins, pares o a un mateix retornant les botelles de vidre per recuperar el seu import o els femeters de residus orgànics, provinents de les restes de menjar i dels excrements dels animals, que a la pagesia s'empraven per adobar els camps. Tot això en realitat no era altra cosa que reciclar.

Quan parlem de reciclatge ens referim a l'aprofitament dels residus per reutilitzar-los en el seu fi inicial o per altres, incluint

la regeneració i el compostatge. Tot comença per la reducció en origen i reutilització d'envasos. Tant el consumidor, amb la seva actitud, com l'Administració, aplicant mesures per afavorir els envasos reciclables, haurien de mirar per una banda de produir menys RSU i per altra que aquests fossin reutilitzables i reciclables fàcilment. El següent pas és una recollida selectiva, eficaç i completa per tal de facilitar el tractament posterior dels residus. Així els tipus orgànics, com el menjar són aprofitables en un cent per cent, ja que podem elaborar un compost que es

pot utilitzar després com a fertilitzant de terres de conreu o per recuperara sòls erosionats. La major part dels residus inorgànics (vidre, paper, alguns plàstics.....) podem reciclar-los e introduir-los de bell nou en el cicle, mentre que un petita part (cert tipus de plàstics, tetrabrics.....) serien depositats a abocadors controlats amb l'avençatge que aquests residus inerts són quantitativament inferiors als obtinguts mitjançant la incineració i a més són molt menys contaminants.



Actualment, el nostre país està lluny de tenir la consciència necessària en relació a aquest tema i això fa que amb l'actual sistema no sigui rendible econòmicament. Així i tot la implantació dels punts verds ha permès que visquem les primeres experiències a aquest nivell. A títol d'exemple podem comentar que el vidre recollit es pot reciclar de forma integral i total, és a dir, el cent per cent pot tornar ésser utilitzat sense sofrir cap tipus de disminució de les seves qualitats. De tal manera que cada tonalada de vidre reciclat suposa un estalvi de 1200 quilos de fuel amb els beneficis afegits d'una menor degradació del medi per trobar més matèries

primes i d'un menor nombre d'envasos de vidre a l'entorn. A Espanya, on els ajuntaments estan responsabilitzats de la gestió dels fons, el reciclatge de vidre va suposar un estalvi d'uns 2.000 milions de pessetes a l'any 1991. Igualment que hem parlat del vidre podríem fer-ho dels plàstics o d'altres, però crec que no és necessari posar més exemples.

De tot el que hem dit fins ara es dedueix que l'èxit final depèn d'aquestes coses:

- 1.-De la conscienciació i motivació dels ciutadans
- 2.-De l'organització eficaç dels sis-

temes de recollida, per tal de facilitar la participació de la població.
 3.-De l'existència d'una indústria de recuperació que sigui rendible.
 4.-D'establir avantatges per als materials reciclats enfront dels que no ho són.

En definitiva, són molts els aspectes que poden influir d'una manera o altra que de cada vegada el reciclatge es potenciï més o manco, però crec que és tasca de tots preocupar-nos cada vegada més de les decisions que afecten el nostre entorn i la nostra salut, ja que només així podrem gaudir d'una millor qualitat de vida.

BAR CA SA VIUDA

Especialitats:
"Callos", frit i llengua

C/. d'en Veiet, 1 - Tel. 64 70 57 - PORRERES

*Bartomeu Ferrando i Ballester
Guillem Soler i Vanrell*

ECONOMISTES

Assessoria Fiscal - Comptabilitats - Assegurances

C/. Nuño Sanç núm. 11 - 1er A
Tel. i Fax 16 81 56 PORRERES

De todo...
y paseando

 **Centrotiendas**



Es Crèdit

BANCO DE
ES CREDITO BALEAR

A PORRERES, COM A L'ANTIGA GRÈCIA

Josep Maria "Ja"

En la Grècia antiga, a la ciutat d'Atenes, quan un individu per alguna raó feia qualche cosa que el posàs per sobre dels altres o li donàs una popularitat superior a la de la resta dels individus era immediatament expulsat de la Polis. No hi havia miraments a l'hora de jutjar si el que havia fet estava bé o malament. Que l'individu fos expulsat per robar o fer malbé mitjançant un acte vandàlic es fins a un cert punt lògic, però el que no s'entén és que el desterrassen per haver fet el bé o haver aconseguit la popularitat a causa del desenvolupament d'unes característiques innates.

Més tard li va passar el mateix a Jesús. Quan els emperadors s'adonaren de la popularitat que va agafar entre les masses van decidir que això els faria ombra i el mataren.

Sembla que tot això és d'un temps que no té res a veure amb nosaltres, però si un es posa a pensar veurà que amb quasi dos mil anys la cosa no ha canviat gaire. La història de la humanitat és plena de fets com aquests. Quan algú es guanya mitjançant les seves qualitats la simpatia o admiració dels altres sempre hi ha gent que per unes raons o unes altres, fent ús dels seus privilegis intenta enfosquir-li la tasca.

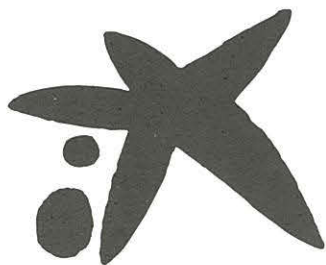
Un exemple clar, i tristement actual d'això, és el que succeeix al poble de Porreres. El partit polític que governa al poble (des de...uf, fa molt no? massa) ha dut a terme una tasca gens disimulada per llevar drets a algunes entitats que pel seu esforç, desinteressat, s'han guanyat la simpatia de tothom. No només els han llevat els seus drets sinó que han intentat enfosquir la seva tasca boicotent els seus actes de l'única manera que saben fer les coses: malament. No han tingut ni la delicadesa de dissimular, i si no han dissimulat és perquè

se senten segurs en el lloc que ocupen que és pitjor encara, però això es una altra història.

I per què tot això? Molt simple, perquè a aquestes entitats hi ha gent que pertany a partits polítics de la competència, gent que s'ha guanyat la popularitat i l'apreci de tot el poble fent actes lúdics, com per exemple campaments d'estiu i altres activitats que fan que els més joves del poble no es quedin a casa seva davant el televisor.

La història es repeteix, no avençam una passa, des d'aquell poeta d'Atenes que fou expulsat de la seva ciutat perquè es guanyà l'admiració del poble cantant a la vida perfectes versos fins a dos mil anys després, al poble de Porreres.

Per acabar vull citar les paraules de la dona que va inspirar-me aquest article, es tracta de Sor Juana Inés de la Cruz (1651-1695), escriptora que recoman: *"el que se señala es recibido como enemigo común, porque parece a algunos que usurpan los aplausos que ellos merecen que hace estanque de las admiraciones a que aspiraban, y así les persiguen"*.



“la Caixa”

El que necessitis
per practicar el teu esport

ESPORT ESPLAI

Dilluns horabaixa tancat



Sala 7 Porreres

Tel. 16 83 13

SOBRE EL PLA PILOT DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Joan Melià Garí

UN PLANTEJAMENT INADEQUAT...

El Pla Pilot de Normalització Lingüística, ja d'entrada, presentava alguns inconvenients clars.

Un d'ells era la poca dotació econòmica per permetre accions realment eficaces. Des de sempre, el Govern Balear s'ha destacat per destinar poquíssims recursos a aquesta àrea. I també s'ha mostrat poc interessat a aconseguir-ne. Així com la resta de comunitats autònomes que tenen el català com a llengua pròpia varen aconseguir de l'estat en concepte de "serrells lingüístics" més de mil milions cada una; aquí sembla que ni se'n preocuparen.

Per altra banda la tria de poblacions a les quals es concedí les ajudes del Pla Pilot no sembla gaire adequada. Les set localitats seleccionades no són precisament les més necessitades d'intervencions especials de normalització lingüística. Totes elles, excepte Alcúdia, estan dins franges altes de normalització (sobretot per la classe de població que hi viu) i les pressions contràries a la normalització, majoritàriament, procedeixen de fora d'aquests municipis (mitjans de comunicació, models urbans de comportament). En canvi, a altres com Palma, Calvià, Eivissa i Maó (si se'n vol una de Menorca) els urgeixen actuacions per frenar el procés de substitució que hi pateix la llengua catalana. A més, també és important intervenir-hi perquè

els canvis que es produeixen en aquestes localitats (sobretot a Palma, Eivissa i Maó), com a capitals, s'expandeixen a la resta del territori.

...I UN DESENLLAÇ PITJOR

A part d'aquests inconvenients de partida, n'hi ha dos més resultat de l'aplicació que se n'ha fet.

En primer lloc, d'un pla que s'anomena pilot, se n'espera intervencions innovadores, imaginatives i coherents per fer-les extensives a altres àrees, si els resultats són positius. Pràcticament, en cap cas no s'ha fet més que donar continuïtat a activitats existents.

A part d'això, el destí de bona part dels recursos no pot considerar-se de normalització lingüística. Amb poques excepcions, a gairebé tots els pobles, una bona part dels recursos s'han gastat en actuacions que incideixen molt indirectament en l'expansió de l'ús de la llengua catalana.

Fixant-nos únicament en Porreres, no sembla justificable que amb el pressupost del Pla Pilot s'hagi pagat el butlletí informatiu de l'Ajuntament, l'edició del tríptic de la fira, el programa i el pregó de festes de Sant Roc i el llibre de les possessions de Porreres. No vull dir que no s'hagin d'editar totes aquestes publicacions, al contrari; però, del pressupost de normalització lingüística, només seria justificat treure'n l'augment de cost que significa editar-los en català (traducció o correcció, si n'hi ha d'haver; i, com a mínim, en alguns d'aquests casos no deu haver estat necessari). Això mateix passa amb la realització de l'inventari del Museu o amb les aportacions a entitats locals, ja que malament anam, si

serveixen perquè equivalguin a una subvencions municipals i, d'aquesta manera, l'Ajuntament ja ha complert.

Evidentment, accions com la normalització interna de l'Ajuntament si ha de tenir transcendència fora, les ajudes a la retolació exterior, el servei d'assessorament i les classes de català per adults són activitats plenament justificables en un pla com aquest.

La pregunta que hauríem de fer-nos és si s'ha notat gaire l'aplicació del Pla Pilot a Porreres o si les activitats que s'han duit endavant serviran perquè s'hi noti cap canvi.

És evident que per treure rendiment de les actuacions en normalització lingüística necessita una planificació que coordini tota l'àrea sobre la qual es vol actuar (en aquests cas totes les Illes). S'ha de donar prioritat a les accions més transcendents —per exemple a les que afecten tot el territori—, a les destinades específicament a les àrees que en tenen més necessitat, a les més perdurables, etc. La Direcció General de Política Lingüística no pot actuar únicament de repartidora, sinó que ha de planificar adequadament les actuacions i cercar el compromís i la col·laboració dels organismes i institucions que hi puguin estar implicades. Esperem que l'aplicació que se n'ha fet a Porreres no sigui el preludi de com serà la de tota la comunitat.

LA UNIÓ ESPORTIVA PORRERES. TEMPORADA 96-97

Xim Barceló

INFANTIL

La il·lusió i les ganes de treballar no manquen a l'equip infantil de l'Unió Esportiva Porreres. Ho puc comprovar quan m'acost a uns dels entrenaments setmanals al Camp Municipal de Ses Forques. Del primer fins al darrer anhelen superar el setè lloc que ocupen actualment a la taula classificatòria de segona regional. Duen un total de 24 gols a favor per 27 en contra, han guanyat 5 partits per 1 empat i han sofert un total de 8 desfetes.

Els jugadors escolten atents les indicacions de **Ponç Mesquida Pellater**, el seu entrenador. Amb ell comentam que el futbol base porrerenc, com a molts d'altres pobles de la nostra contrada, passa per moments delicats. És difícil confeccionar un planter de jugadors amb garanties ja que t'has d'adaptar al que hi ha. Altres temps a totes les categories hi havia sobrants de jugadors...*al poble hi ha més nins i més coses per a fer, abans només hi havia futbol...*

Ponç Mesquida està molt content dels resultats obtinguts fins ara. El seu equip el formen 19 jugadors dels quals 5 són de Felanitx.

PORTERS: Miquel Àngel Amorós, Joan Blanco

DEFENSES: Xisco Blanco, Tià Calafell, Joan Velando, Colau Barceló, Pep Joan, Andreu Roig.

MITJOS: Guillem Huguet, Tomeu Barceló, José Maria Cañas, Joan Matas, Joan Ballester, Raimundo Rai.

DAVANTERS: Xavi Crespí, Jordi Rosselló, Joan Albert, Andreu Artigues, Tià Nadal.

El màxim goleador és en Xavi Crespí amb 10 dianes.

Els delegats de l'equip són en **Sebastià Nadal** i en **Joan Matas** que a la vegada és directiu del club.

ALEVÍ

Probablement és l'equip més en forma del futbol base porrerenc. Ocupa la sisena posició a tres punts del tercer classificat. D'un total de 15 partits n'ha guanyat 10 i n'ha perdut 5, per tant, al seu caseller compta amb 30 punts.

El planter, entrenat pel tàndem **Guillem Barceló Bar Can Gui-**

Ilem i Andreu Barceló Ferrà, el formen : Guillem Servera, Sebastià Ferrà, Tomeu Barceló, Guillem Ballester, Sebastià Vidal, Joan Picornell, Bernat Cerdà, Tomeu Barceló, Nofre Maimó, Miquel Àngel Matas, Antoni Sorell, Joan Noguera, Tomeu Moll, Pau López i Bernat Mesquida.

Els delegats de l'equip són en **Bernat Mesquida Gotlona** i en **Tomeu Moll Pallisseta**, que a la vegada és el secretari del club.



Infantil 96 - 97. Un dels equips titulars amb el seu entrenador Ponç Mesquida



Planter equip aleví Temporada 96 - 97.

ELS SOMNIS D'UN JOVE FUTBOLISTA

D'esquerra a dreta: Miquel Àngel Matas "Tete", Guillem Ballester i a baix Bernat Cerdà

Dels 48 gols que ha marcat l'equip 21 duïen el segell de **Miquel Àngel Matas**, un jugador amb bones maneres, que marca gols perquè és la seva missió al camp ja que juga de davanter.

Recentment, juntament amb Guillem Ballester i Bernat Cerdà han estat pre-seleccionats pel tècnic Miquel Bestard (Seleccionador Aleví Pobles). Començà a jugar a futbol de competició als 7 anys, primer a futbolet amb el Col·legi Verge de Monti-Sion per després passar a la disciplina de la Unió Esportiva Porreres.

És bon estudiant, li agrada la gimnàstica i el que menys li agrada és l'anglès. Es confessa seguidor del Reial Madrid i del Mallorca per aquest ordre.. Admira a Roberto Carlos. A part del futbol segueix tot el relacionat amb el món del del motor, li agraden els animals, viatjar, potser tornar a Orlando i, com tots, té somnis: un cavall, una motocicleta, formar a la davantera del Reial Madrid amb un veterà Raul, un gol amb la selecció de Clemente ...



COMENÇA EL PLAY-OFF DE BÀSQUET

Una vegada acabada la primera fase de la lliga regular de bàsquet senior, hem de reconèixer que l'equip porrerenc no ha tingut gaire sort ja que a les baixes de principi de temporada per la retirada de diferents jugadors, hi hem d'afegir diferents circumstàncies: lesions, desplaçaments de jugadors, servei militar, etc. cosa que no ha ajudat gens a la millora del nivell tècnic de l'equip, que enguany no ha pogut estar a les primeres posicions com en la passada temporada.

Així i tot, la moral i la il·lusió de l'equip i de l'entrenador, que enguany torna a ser Gregori Sastre, continuen per poder afrontar el play-off que està a punt de començar. Pel que fa a la temporada regular, hem de destacar el màxim anotador de

*Llorenç Mestre
Màxim anotador.*



l'equip, Llorenç Mestre, amb un total de 255 punts, seguit de Bernat Mesquida amb 153; amb relació als rebots, el primer classificat és Bernat Vidal amb un total de 124, seguit de Bernat Mesquida en 93. Respecte del percentatge de tir, el millor de 3 ha estat Llorenç Mestre amb un 17/46, la qual cosa suposa un 37 %; el millor en els tirs de dos és el mateix jugador amb 71/140 el que representa un 51%; i en els tirs lliures, el primer lloc correspon a

*Bernat Mesquida
Millor percentatge de Tir.*



Bernat Mesquida, que ha aconseguit fins ara un 49/67, és a dir un 73 %.

Esperem que per a aquesta segona fase que han de jugar amb el Campos, l'Esporles, l'Hispania i el Pla de Na Tesa, el resultats siguin un poc millors i que l'equip intenti acabar en els primers llocs de la classificació i acabar d'una forma digna la present temporada.

PREMIS LITERARIS

A ALGAIDA

Amb motiu de la festa de Santa Maria de la Pau de Castellitx, la Comissió Organitzadora, amb el patrocini de l'Ajuntament d'Algaida, convoca el *XXI Certamen de Poesia i Narració Curta, el XIX Concurs de Poesia Popular Glosat i el II Premi d'Inves-*

tigació Castellitx.

El termini de presentació acabarà dia 19 de març de 1997.

Per més informació posau-vos en contacte amb la Biblioteca Municipal d'Algaida (telèfon 66 56 79).

A LLOSETA

L'Ajuntament de Lloseta convoca Premis Literaris de Narració Curta i de Poesia. El termini d'admissió de les obres acabarà dia 22 de març de 1997. El lloc de presentació serà l'Ajuntament de Lloseta (Carrer de Guillem Santandreu, 07360 Lloseta).

IX CERTAMEN DE FOTOGRAFIA FENT CARRERANY DE MARIA DE LA SALUT.

L'Associació Cultural de Maria de la Salut, convoca el IX Certamen de Fotografia. El tema és lliure i està obert a tothom. A l'apartat juvenil hi poden participar tots els nascuts l'any 1979 o posteriors. Les obres poden ser lliurades personalment o enviades per correu, sempre que arribin abans del 19 d'abril de 1997 a aquestes adreces:

-Associació Cultural FENT CARRERANY.
Carrer Antoni Monjo núm 2. 07519 Maria de la Salut.
-Ajuntament de Maria.
Plaça des Pou núm 13. 07519 Maria de la Salut.

BAR
Ca'n guillem
Tel. 64 74 95

Foto VIDAL Porreres

FOTOGRAFIES D'ESTUDI
REPORTATGES DE NOCES, BATEJOS, COMUNIONS
AMPLIACIONS I REPRODUCCIONS



Porreres • tlf. 64 73 16

SUBVENCIONS PER AL FOMENT DE L'OCUPACIÓ I AJUDES PER A JUBILACIONS ANTICIPADES.

L'ordre del Conseller de Treball i Formació convoca subvencions en matèria de foment de l'ocupació i ajudes per a jubilacions anticipades. L'àmbit d'aplicació correspon als següents programes :

- I . Suport a l'ocupació en cooperatives i societats anònimes laborals.
- II . Promoció de l'ocupació autònoma.
- III . Integració laboral dels minusvàlids en centres especials d'ocupació i treball autònom.
- IV . Ajudes prèvies a la jubilació ordinària en el sistema de la seguretat social a treballadors afectats per processos de reestructuració d'empreses.

I . SUPORT A L'OCUPACIÓ EN COOPERATIVES I S.A.L.

Les subvencions en aquestes empreses es concedeixen per :

- Assistència tècnica : contractació de directors generals , gerents , tècnics o altres modalitats.
- Subvenció financera : Subvenció de fins a sis punts de l'interès del préstec acordat amb una entitat bancària que hagi subscrit conveni amb el Ministeri de Treball.
- Subvenció per renda de subsistència : Subvencions fins a 500.000 pessetes per desocupats que adquireixin la condició de soci d'una cooperativa o s.a.l.
- Ajudes excepcionals : Per cooperatives de treball associat de nova creació constituïdes per joves menors de 25 anys. Cooperatives d'ensenyament previ conveni amb el MEC.
- Subvencions per a la formació i el foment del cooperativisme i l'economia social.

II . PROMOCIÓ DE L'OCUPACIÓ AUTÒNOMA.

- Subvenció financera i renda de subsistència en les mateixes condicions abans esmentades. Es essencial no haver-se donat d'alta com autònom abans de sol·licitar la subvenció.

III . INTEGRACIÓ LABORAL DE MINUSVÀLIDS EN CENTRES ESPECIALS D'OCUPACIÓ I TREBALL AUTÒNOM.

- Subvencions per accions que ajudin a posar en marxa projectes generadors d'ocupació o de caràcter innovador.
- Subvencions pel manteniment de llocs de feina.
- Subvencions per constituir-se com a treballadors autònoms.

PER A MÉS INFORMACIÓ : SERVEI DE PROMOCIÓ DE LA MANCOMUNITAT DEL PLA DE MALLORCA (83 04 41) . O TAMBÉ: C^a DE TREBALL I FORMACIÓ (17 63 00) .



Cor parroquial cantant a les noces de Maria Juan Mesquida (Xenoi) i Gabriel Cerdà Font (Selos).

12 Juny 1963

Cantaires: Llorenç Cerdà "Barra", Joan Llaneres, Mateu Veny "Formatge", Joan Nicolau "Matas", Joan Mora*, Margalida "Carles", Francisca Font, entre altres. Director Sebastià Melià Roca "Fossà". * Difunts.



REFRESC DE LES MATEIXES NOCES A L'ANTIC LOCAL DE SA SERMI.

Mateu Veny "Formatge" cantant unes estrofes de "Sarsuela"